

SØKNAD FRA STRØMMESTIFTELSEN OM OPERASJON DAGSVERK 2019:

SJEF I EGET LIV

Sammendrag:

Over én million mennesker har flyktet fra borgerkrigen i Sør-Sudan til nabolandet Uganda. Helt nord i Uganda har dette ført til en betydelig befolkningsvekst. 166.025 ungdommer mellom 15 og 24 år lever i bosetningene for flyktninger, der de blir passivisert på grunn av manglende muligheter innen utdanning, jobb og fritidsaktiviteter. Ungdommene i lokalsamfunnene som tar dem imot er i utgangspunktet positive til å hjelpe, men konkurranse om jobber, konflikter om dyrkbar mark som leies bort til flyktninger og frykt for voldelige sammenstøt skaper i økende grad negative holdninger og konflikt. Operasjon Dagsverk 2020 kan gjøre 10.200 ungdommer, både fra bosetningene for flyktninger og lokalsamfunnene som tar imot dem, til endringsagenter som går foran i arbeidet med fred og forsoning. Søknaden fra Strømmestiftelsen er en videreføring av søknaden for OD 2019, ettersom behovene i nord-Uganda fortsatt er like store og fordi det ikke bevilges tilstrekkelige midler fra verdenssamfunnet for å dekke disse behovene.

Bonga – et livsmestrings- og yrkesopplæringskurs – vil være grunnpilaren i programmet. Bonga er bygget på erfaringene fra Strømmestiftelsens samarbeid med Operasjon Dagsverk om ungdomsprogrammene Shonglap i Bangladesh og Samvad i Nepal og tilpasset konteksten i Uganda. Her skal ungdommene selv finne løsninger på utfordringene de møter. Det vil bli lagt spesiell vekt på fredelig sameksistens, konflikthåndtering og freds- og forsoningsarbeid mellom ungdommene i bosetningene og i vertsamfunnene. Ungdommene vil få tilpasset yrkesopplæring, slik at de kan få en inntekt og meningsfylte aktiviteter å fylle dagene med. Mange unge sliter med å bearbeide traumene de har opplevd i krig og på flukt, gjennom Bonga-sentrene får de derfor også mulighet til traumebehandling og psykososial oppfølging. Etter fullført kurs legges det opp til at de fortsetter samarbeidet gjennom oppfølgingsgrupper (Bonga-forum), og det vil bygges ungdomsnettverk.

Vi tror en OD-kampanje for dette prosjektet kan være svært motiverende for norsk ungdom. De kan se hvordan én dags arbeid kan gi ungdom på flukt utdanning, jobbmuligheter og bearbeidelse av traumer. Ikke minst kan vi løfte fram ungdommene som en av de viktigste aktørene for å skape fred og gode relasjoner mellom flyktningene og lokalbefolkningen som tar imot dem.

Programsmål:

10.200 ungdommer i bosetningene for flyktninger og vertsamfunn i Vest-Nilen-regionen i Uganda vil ved utgangen av 2024 være endringsagenter for freds- og forsoningsarbeid og sosio-økonomisk utvikling, etter å ha fått en utdanning som fremmer livsmestring, gir høyere selvtillit, kunnskap om rettigheter og kritisk refleksjon, yrkesferdigheter og jobbmuligheter.

Delmål:

1. Å gi ungdommer mellom 13 og 19 år ferdigheter som styrker deltakelse og påvirkning i beslutningsprosesser i familie og lokalsamfunn, inkludert bosetningene for flyktninger.
2. Å gi 10.200 ungdommer i Uganda utdanning i yrkesferdigheter og livsmestring som gir dem realistiske muligheter til å skaffe seg jobb og inntekt.

3. Å forbedre livskvaliteten til både ungdommer i bosetningene for flyktninger og lokalsamfunnene som tar dem imot gjennom å gi psykososial støtte til dem som trenger det.
4. Å skape forståelse og fredelig sameksistens mellom ungdommer som har flyktet fra Sør-Sudan og ungdom i vertsamfunnene.

Indikatorer - følgende skal være oppnådd innen utgangen av 2024:

1. 60% av ungdom som har deltatt i Bonga har startet en inntektsbringende virksomhet eller er i fast arbeid.
2. 60% av ungdom er involvert i beslutningsprosesser i familien.
3. 60% av ungdom har forbedret selvtillit.
4. 40 suksesser innen påvirkningsarbeid er oppnådd gjennom Bonga-programmet.
5. Flyktninger og lokalbefolkning har et godt inntrykk av sameksistensen mellom de to gruppene i sitt eget lokalsamfunn, mens diskriminering og fremmedfrykt er redusert (måles kvalitativt).
6. 100% av alle ungdommer i prosjektet med behov for traumebehandling har fått det.

Programmet vil bli ledet av Strømmestiftelsens regionskontor for Øst-Afrika i Kampala, Uganda, i samarbeid med hovedkontoret i Norge. Det vil bli implementert gjennom to lokale partnere, CEFORD og Global Aim, og opplæring i traumebehandling vil bli gjort i samarbeid med Y Global. Ungdom vil være sentrale i prosessen med rekruttering av deltakere og utvelgelse av veiledere og andre ledere i prosjektet. Det vil etableres plattformer for ungdomsledet påvirkningsarbeid, og ungdom vil også spille en sentral rolle i oppfølging, resultatmåling og evaluering. Ungdommene vil få opplæring i å rapportere om korrupsjon, kjønnsdiskriminering og andre kritikkverdige forhold både i prosjektet og i lokalsamfunnet ellers. Det vil bli holdt møter hvert kvartal med ungdomsrepresentanter som en del av prosjektoppfølgningen.

Situasjonsanalyse:

Uganda er Afrikas største mottager av flyktninger. Nær 1.3 millioner mennesker har søkt tilflukt i landet. Over 800.000 er Sør-Sudanesere som har flyktet fra den væpnede konflikten som brøt ut i 2013, kun to år etter at landet fikk sin selvstendighet fra Sudan. I Uganda har flyktningene fått tildelt en jordlapp på 900 m² per husstand, som de disponerer og kan drive enkelt jordbruk på mens de er i Uganda. De er ikke i tradisjonelle flyktningleirer, men i bosetninger for flyktninger, som strekker seg over store landområder. Flyktningene er frie til å bevege seg hvor de vil innenfor Ugandas grenser og får arbeidstillatelse. De får en fast kvote med mat utdelt, men denne kvoten blir gradvis redusert, slik at flyktningene i større og større grad må forsørge seg selv. Denne rausheten er helt unik i verdenssammenheng, men Uganda er selv et fattig land med knappe ressurser.

Lite utdanning

De fire distriktene Yumbe, Adjumani, Arua og Moyo i West Nile-distriktet tar imot de fleste av flyktningene. Dette området er blant de minst utviklede i Uganda, og det var mangel på jobber allerede før flyktningene begynte å komme. Flyktningetilstrømningen ser ut til å ha forverret situasjonen ytterligere for befolkningen i vertsamfunnene. I 2016/17 Uganda National Household Survey (UNHS) rapporterte 90 prosent av husholdningene i dette området at de har fått det vanskeligere de siste tre årene. I flyktningleirene er utdanningstilbudet dårlig, og det er få organisasjoner som driver med formell eller uformell yrkesopplæring for ungdom. UNHCR, i samarbeid med myndighetene og NGOer, jobber for å forbedre det formelle skoletilbudet ved å bygge klasserom og gi opplæring til lærere. Likevel melder UNHCR at kun 26% av midlene de trenger for 2019 er blitt samlet inn så langt.

En stor andel av flyktningene fra Sør-Sudan har mangelfull skolegang og mangler ferdighetene de trenger for å komme inn på jobbmarkedet i Uganda. Nesten to av tre Sør-Sudanesiske barn i skolealder er ute av skolen, og andelen jenter som går på skole har falt til 30%. Også i Uganda er det høyt frafall blant jenter. Barneekteskap og tenåringsgraviteter er blant de viktigste grunnene til at jenter ikke får utdanning. Hele 52% i Sør-Sudan og 40% i Uganda blir gift før de fyller 18, ifølge UNICEF. Andre felles utfordringer for de to landene er fattigdom, kombinert med høye skoleavgifter, et samfunn preget av stor ulikhet mellom kjønnene, manglede oppfølging av voksne i skolearbeidet og utbredt seksuell trakassering av unge kvinner. Mange av ungdommene har ansvaret for å forsørge yngre familiemedlemmer og kan ikke prioritere å selv gå på skole.

Inaktiv hverdag

Et høyt antall ungdommer i bosetningene for flyktninger blir gående uten meningsfulle aktiviteter som gir dem framtidshåp. Mange av dem har vært vitne til grusomheter før eller under flukten fra Sør-Sudan og mangler tilbud om traumebehandling og psykososial oppfølging. Arbeidsledigheten er svært høy både i bosetningene og i lokalsamfunnene som tar imot flyktningene. Lokale kartlegginger Strømmestiftelsen har foretatt tyder på at 80% av flyktning-ungdommene mangler jobb, mens omkring 70% av de lokale ungdommene er helt uten arbeid. De som har jobb er oftest i uformell sektor, mens noen få har fått arbeid med matdistribusjon og andre oppgaver knyttet til driften av bosetningene for flyktninger. Ifølge en kartlegging av World Vision (2017) mangler hele 58% av ungdommene i bosetningene og vertsamfunnene utdanning og ferdigheter til å bli vurdert for jobber i området.

Økt fare for konflikt

Internasjonale organisasjoner som UNHCR og Verdensbanken roser Uganda for en av verdens mest progressive praksiser for mottak av flyktninger. Men både internt i Uganda og i FN-organer stilles det også spørsmål til hvor lenge ugandere vil fortsette å ha en så positiv holdning til flyktningene. Utfordringene for landets egen befolkning er store, ikke minst for ungdommer. Uganda har en raskt voksende og ung befolkning: Hele 78% er under 30 år, med en befolkningsvekst på over 3%. I områdene med stor tilflytting av flyktninger er ungdommers mangel på muligheter til utdanning og jobb en spesielt stor utfordring. Strømmestiftelsen har holdt fokusgruppediskusjoner blant ungdom både i bosetningene for flyktninger og i lokalsamfunnene. Disse viser at ressursknapphet, og spesielt konkurransen om jobber, allerede har skapt en del spenninger mellom flyktningene og lokal ungdom.

Spenninger og stigma

I fokusgruppesamtalene kommer det frem flere eksempler på økt spenning og konflikt mellom ungdommene i verdssamfunnene og bosetningene for flyktninger. Lokale ungdommer forteller at flyktningene legger beslag på og utnytter naturressursene uten å ha fått tillatelse, blant annet ved at korn, papyrus og andre trær og vekster kuttes ned uten at eierne blir spurt eller informert. De forteller også om et økende press på offentlige tjenester. Tidligere var det vanlig å vente to timer hvis man trengte hjelp på helseklinikken. Nå må man regne med at det tar hele dagen, forteller de. Likevel er et flertall positive.

Blant ungdommene som har flyktet viser et stort flertall i fokusgruppene en helt annen virkelighetsoppfatning. De føler seg utnyttet og lurt når de leier jordlapper de kan dyrke fra lokalbefolkningen. De sier at jorda blir krevd tilbake før leietiden er over og mener de blir utnyttet til å rydde jorden for eierne uten å få igjen det de selv har krav på. De forteller også at ungdommer som tjener penger på å kjøre Boda Boda (motorsykel-taxi) utenfor bosetningene har blitt angrepet av lokalbefolkningen.

Ungdommene som har flyktet fra Sør-Sudan forteller videre at de føler seg stigmatisert og i noen tilfeller er blitt hånet og krenket av lokale ungdommer når de beveger seg utenfor områdene som er forbeholdt flyktningene. Mangelen på jobber og fritidsaktiviteter i leirene oppleves svært frustrerende. De peker også på at de i svært liten grad blir involvert i de viktige prosessene som angår dem selv, både i bosetningene og i lokalsamfunnene som tar dem imot.

For ungdommene fra Sør-Sudan er det svært viktig med en relevant utdanning som gjør dem i stand til å ta ansvar for seg selv og familien økonomisk, og ikke minst bidra til å bygge opp landet igjen. Mange ungdommer trenger hjelp til å bearbeide traumene de har fått som følge av flukten og det som førte til at de måtte flykte. Lediggangen i bosetningene for flyktninger er allerede en stor utfordring, og det er urovekkende mye vold blant ungdommene. I fokusgruppen i bosetningen forteller ungdommene at de kjenner til tilfeller av voldtekt, der det har vært overgripere både fra bosetningene og fra vertsamfunnene.

Begge gruppene peker på behovet for å komme sammen i felles aktiviteter, som idrett og andre samlinger med et positivt innhold. De etterlyser plattformer for god dialog mellom ungdommene i de ulike gruppene. De frykter for fremtiden dersom det ikke i økende grad legges opp til dette.

Utdypning av programmet:

BONGA - Dialogbasert opplæring i livsmestring

Programmet er bygget omkring kurset Bonga (*dialog* på swahili), som gir opplæring i livsmestring, rettigheter, lese- og skriveferdigheter (6 mnd.) og yrkesferdigheter (6 mnd.). Det er også fokus på påvirkningsarbeid, og for gruppen av flyktninger er det lagt inn en egen komponent med psykososial støtte. Tilnærmingen er velkjent for Operasjon Dagsverk, siden kurset er bygget på erfaringene fra Shonglap i Bangladesh og Samvad i Nepal, tilpasset øst-afrikansk kontekst. Operasjon Dagsverk har siden 2008 vært en viktig samarbeidspartner som har bidratt til at ungdommene selv har påvirket programmets design og innhold både innad i de enkelte land det har vært gjennomført, og i overføringen til andre land.

I Bonga møtes omkring 30 ungdommer og får veiledning av en litt eldre ungdom/ung voksen («animator»). Opplæringen i livsmestring er basert på den anerkjente pedagogen Paolo Freires teorier og er sterkt dialogbasert. Gjennom temabaserte samlinger, der ungdommene selv definerer de viktigste problemstillingene som er relevante i deres liv, bruker de dialogen og ulike deltakende verktøy til å jobbe seg fram til sine egne løsninger. Barneekteskap, likestilling, hygiene, ernæring og sosiale utfordringer som alkohol og narkotika er temaer som står sentralt. Man jobber gjennom dette for å bygge opp deltakernes selvfølelse og hjelpe dem til å ta reflekterte beslutninger. Ungdommene blir også ressurspersoner for lokalsamfunnene, slik at de kan jobbe målbevisst for å løse utfordringene de står overfor. I bosetningene og vertsamfunnene vil det legges spesiell vekt på ungdommens situasjon, og det jobbes aktivt med å forebygge latente konflikter og løse konfliktene som allerede er oppstått.

I lokalsamfunnet dannes det et støtteteam, der både foreldre og lokale ledere er med. Støtteteamet skaffer et lokale for Bonga-senteret, velger ut deltakere, legger til rette for deltakelsen og står som senterets overordnede beskytter. Uten denne støtten ville mange ikke fått lov til å være med i programmet. Siden freds- og forsoningsaspektet er en viktig del av programmet, vil det også legges opp til en samling i måneden, der en Bonga-gruppe fra bosetningene møter en gruppe fra vertsamfunnet for å snakke om mulige konflikter og jobbe for felles løsninger.

Inkluderende opplæring i yrkesferdigheter med vekt på jordbruk

Under veilederens ledelse vil ungdommene i Bonga-gruppene aktivt delta i å identifisere og velge ut hvilke yrkesferdigheter de skal få opplæring i. Her vil vi også trekke inn eksterne krefter fra næringsliv og entreprenørskap i Uganda. Etter mange år med utbredt mikrofinansvirksomhet i Uganda har Strømmestiftelsen et godt nettverk med høy kompetanse innen ungdom og entreprenørskap. Per i dag er det svært lite innovativ tenkning omkring ungdom og jobber i bosetningene, og vi ser det derfor som viktig å styrke det faglige omkring entreprenørskap og jobbskaping. Ungdommene vil derfor også få opplæring i entreprenørskap og forretningsdrift. Etter fullført kurs vil ungdommene få et enkelt oppstarts-sett med nødvendig utstyr for yrket de har fått opplæring i.

Vi vil jobbe for effektivisering og differensiering av småskala-landbruk, som også vil være viktig for matsikkerheten, både mens Uganda huser flyktninger fra Sør-Sudan og når flyktningene forhåpentligvis en gang kan vende tilbake. Opplæring i jordbruk vil bli gitt til ungdommer som allerede har tilgang til land, enten i vertsamfunnene eller tildelt av myndighetene. Strømmestiftelsen vil ikke arbeide for økt tilgang til land for flyktningene, ettersom dette kan være en kilde til konflikt.

Psykososial støtte og beskyttelse

De fleste av ungdommene i bosetningene har vært vitne til vold og grusomheter. Mange har sett familie eller venner bli drept, uten å ha mottatt noen form for psykologisk oppfølging. Psykososial støtte og rådgivning vil derfor være en integrert del av Bonga. Programmet vil samarbeide med andre organisasjoner for å gi ungdommene profesjonell psykologisk hjelp og støtte, slik at de kan bearbeide de vonde erfaringene og komme videre med livet sitt. Veilederne («animators») får opplæring i psykososial rådgivning, slik at de også kan delta i traumebehandlingen.

Også ungdom i vertsamfunnene kan ha traumatiske opplevelser, og det vil gis mulighet for psykososial støtte også der, selv om hovedvekten vil bli tilbudt i bosetningene for flyktninger.

Påvirkningsarbeid, fred og samarbeid

En viktig del av programmet er å skape plattformer for påvirkningsarbeid, initiert og drevet av ungdommene selv. I Bangladesh og Nepal har vi sammen med Operasjon Dagsverk oppnådd gode resultater ved å legge til rette for at gruppene av ungdom som har fullført Shonglap og Samvad går sammen i egne nettverk. Disse nettverkene var opprinnelig et initiativ fra ungdommene selv gjennom OD 2008-prosjektet i Bangladesh, hvor det er ungdommene som styrer, implementerer, evaluerer og gjennomfører endringer. Hvis dette prosjektet blir valgt til Operasjon Dagsverk 2020, vil vi gjøre det samme i Uganda. Nettverkene vil være ryggraden i påvirkningsarbeidet, og de vil også engasjere ungdom som ikke har deltatt i Bonga, slik at flere kan bli med.

Gruppene og nettverkene vil også få opplæring og støtte fra Strømmestiftelsen og våre partnere gjennom en oppstartsperiode. De vil bli styrket og veiledet slik at de kan skape endringer i sine lokale omgivelser og utfordre maktstrukturene som er av relevans for deres liv og framtid. For flyktningene vil det i stor grad handle om å gi ungdom innflytelse i administrasjonen i bosetningene, slik at de kan være med å bestemme tilbudene som gis innen blant annet utdanning og fritidsaktiviteter. For de ugandiske ungdommene dreier dette seg om å jobbe opp mot lokale myndigheter for å få bedre offentlige tilbud innenfor utdanning, helse og andre felter de selv synes er viktig.

Prosjektet vil gi ungdom kunnskap og ansvar slik at de kan ta ledelse i arbeidet med å skape gode forhold mellom vertsamfunn og flyktninger. I nettverkene vil ungdommene fra de ulike gruppene bli brakt sammen for å jobbe fram felles løsninger for framtida. Ungdomsnettverkene vil få en spesiell viktig oppgave i å skape felles møteplasser for ungdommer som går på Bonga-kurs i bosetningene for flyktninger og vertsamfunnene, for å sikre at de kan starte en konstruktiv kommunikasjon med

hverandre så tidlig som mulig. Her vil ungdommene selv ta styringen, men ut fra dialogen, blant annet gjennom fokusgruppene, ser det ut til at idrett og teater/drama blir sentrale elementer ved disse møteplassene.

Korrupsjon er et utbredt problem og et av de største hindrene for utvikling i Uganda. Det vil derfor være et viktig fokus å skape gode holdninger i forhold til å sette fellesskapets beste foran egne interesser. I Bonga-gruppene vil man jobbe med å fremme lederskap, og ansvarlighet. Man vil også oppmuntre til å jobbe aktivt mot korrupsjon i administrasjonen i både bosetningene og lokalsamfunnene. Dermed vil vi bidra i arbeidet med å se at blant annet pengene som er bevilget til flyktningarbeid ikke forsvinner på urettmessig vis.

Områdene med bosetninger av flyktninger vil være en krevende setting. Vi ser likevel nettverkene som en viktig del av programmet og en sentral del av strategien for ungdomsmedvirkning. Vi vil imidlertid ikke legge skjul på at dette er et nybrottsarbeid for Strømmestiftelsen i Uganda. Implementeringen vil bli fulgt tett opp under konstant evaluering, der ungdommene selv spiller en viktig rolle, og vi er åpne for å justere dette arbeidet underveis.

Primærmålgruppe:

Målgruppen for prosjektet er jenter og gutter i alderen 13-19 år. Det legges vekt på å inkludere funksjonshemmede. Deltakerne i Bonga-gruppene har droppet ut fra skolen eller aldri gått på skole. Mange er gift og allerede mødre. I henhold til Ugandas flyktningpolitikk vil 70% av deltakerne vil være flyktninger, 30% vil rekrutteres fra vertsamfunnene som tar imot flyktningene. Siden jenter møter større hindringer for å få oppfylt sine rettigheter, vil 70% av deltakerne være jenter og 30% gutter. Dette gjelder både for flyktningene og ungdommene fra lokalsamfunnene. Programmet vil bli implementert i West Nile i distriktene Moyo, Yumbe, Adjumani og Koboko, som alle er vertskap for store grupper med flyktninger.

Sekundærmålgruppe:

Foreldre, veiledere, støtteteam, ledere i lokaladministrasjonen i vertsamfunnene og i administrasjonen av bosetningene er de viktigste aktørene i sekundærmålgruppen.

Foreldrene er viktige fordi de i stor grad legger rammene for sine barns muligheter. I en kultur der kvinner tradisjonelt bestemmer mindre enn menn, er særlig jenter i tenårene avhengig av forståelse og aksept fra foreldrene for å kunne spille en rolle som endringsagent i eget og andres liv. Gjennom Bonga-gruppene holdes det foreldremøter og generell kontakt med foreldrene for å legge til rette for en god dialog, der ungdommene blir hørt og kan bruke sin nye kunnskap til positiv endring i familie og lokalsamfunn.

Veilederen er en svært sentral aktør, og sammen med støtteteamet viser erfaring og tidligere evalueringer av Shonglap, Samvad og Bonga at dette er de mest sentrale elementene for hvorvidt programmet lykkes og når sine mål. En god utvelgelses-, opplærings- og oppfølgingsprosess er prioritert i programmet.

For å skape varige endringer er det viktig å involvere administrasjonsledelsen i bosetningene og i den lokale offentlige administrasjonen i vertsamfunnene. Vi ønsker å skape et godt klima for at ungdommene kan være aktive deltakere i endringsprosesser og involvere dem i prosjektet helt fra planleggingsstadiet.

BUDSJETT 2021-2024		
AKTIVITETSBUJSJETT	KOSTNADER (NOK)	
Etablering, drift og materiell Bongasentere	3 640 883	
Yrkesopplæring	3 151 280	
Opplæring av veiledere og partnerstab	494 560	
Traumebehandling	999 997	
Bonga forum/nettverk	833 360	
Lønn, partnere	4 323 104	
Revisjon og teknisk assistanse	52 800	
Evalueringer	81 400	
Kontorutstyr og motorsykler	346 500	
Faglig oppfølging	1 280 000	8 %
Administrasjon	800 000	5 %
TILSAMMEN	16 003 883	

BUDSJETT PER PARTNER	KOSTNADER (NOK)	
CEFORD	6 394 843	
GLOBAL AIM	6 394 843	
Y-GLOBAL	999 997	
Revisjon og teknisk assistanse	52 800	
Evalueringer	81 400	
Faglig oppfølging	1 280 000	8 %
Administrasjon	800 000	5 %
TILSAMMEN	16 003 883	

Samarbeidspartnere:

Strømmestiftelsens programmer implementeres alltid gjennom lokale partnere.

Strømmestiftelsens kontor i Uganda vil jobbe tett med partnerne gjennom opplæring og tett oppfølging. Programmet vil implementeres gjennom to hovedpartnere, CEFORD og Global Aim. Opplæring i traumebehandling vil bli gjort av YGlobal.

Community Empowerment for Development (CEFORD)

CEFORD er en lokalt forankret organisasjon som siden 2007 har implementert prosjekter både i vertsamfunnene og i bosetningene for flyktninger i alle distriktene i West Nile-regionen. CEFORD er en ny partner for Strømmestiftelsen fra 2019, men har mye erfaring med programmer for å styrke ungdom, og ungdom er aktivt med i implementering og oppfølging av programmene. Ungdom gis også lederansvar i disse programmene. CEFORD har gode lokalkunnskaper og nettverk i områdene hvor programmet skal implementeres. De har svært gode forutsetninger for samarbeid med lokalsamfunnene, lokale myndigheter og administrasjonen i bosetningene for flyktninger.

Global Aim

Global Aim ble stiftet i 2010, og er en ny partner for Strømmestiftelsen fra 2019. Opprinnelig hadde organisasjonen navnet Youth Anti Aids Services Organization. Fortsatt er det et stort fokus på ungdoms helse og rettigheter, der ungdommene deltar aktivt i implementeringen av programmene. I dag har Global Aim mye arbeid for ungdom og entreprenørskap. Organisasjonen jobber både i Sør-Sudan og i områdene i Nord-Uganda som tar imot flyktninger, blant annet med utdanningsprogrammer. Global Aim har flere større internasjonale samarbeidspartnere, blant annet World Vision.

Y Global Uganda

Y Global Uganda er en del av det internasjonale KFUK/KFUM-nettverket og nettverkets organisasjon i Uganda. KFUK/KFUM er en organisasjon av og for ungdom og legger stor vekt på ungdoms aktive

deltakelse og ledelse i prosjekter. Y Global Uganda har utviklet sterk kompetanse på traumebehandling og har siden 2017 samarbeidet med Strømmestiftelsen om traumebehandling i bosetningene i Nord- Uganda.

Samarbeid med lokale myndigheter

En viktig forutsetning for å oppnå gode resultater er et godt samarbeid med myndighetene, og da særlig Statsministerens kontor, som har ansvar for håndtering av flyktninger. Det er også viktig med et godt samarbeid med lokale myndigheter som styrer budsjettene som angår ungdommene i dette programmet. Vi har ambisjoner om å skape gode relasjoner mellom ungdommene i nettverkene og nøkkelpersoner hos de relevante myndigheter som en del av påvirkningsarbeidet. Det vil også bli lagt vekt på å skape godt samarbeid med andre organisasjoner, tradisjonelle ledere og menigheter som jobber i området med liknende problemstillinger. Administrasjonen i bosetningene er også svært viktige samarbeidspartnere i dette programmet.

Strømmestiftelsen og våre partnere har allerede et godt samarbeid med de viktigste aktørene i området, noe som gir oss et bra utgangspunkt.

Risikoanalyse:

En viktig risiko er at ungdom flyttes til andre bosetninger eller vender tilbake til Sør-Sudan før de er ferdige i programmet. Dette vil påvirke programmets resultater og bærekraft, samt gjøre det vanskeligere å evaluere. Dersom deltakere flyttes mellom bosetninger vil vi jobbe med lokale myndigheter for å finne ut hvor ungdommen er blitt flyttet, slik at de kan delta i evalueringer. Situasjonen i Sør-Sudan vurderes fortsatt som svært ustabil, og risikoen for at ungdommen flytter tilbake før programmet er over vurderes som lav. Deltakere velges ut blant annet på bakgrunn av motivasjon og engasjement, og det blir gjort mye informasjonsarbeid for å formidle mulighetene som oppstår som resultat av programmet.

Selv om det er liten sjanse for at flyktingene vil vende tilbake til hjemlandet i løpet av prosjektperioden, er det viktig å ha en klar tanke for hvordan programmet skal endres om dette skjer. Det vil være stort behov for utdanning og jobbskaping også for ungdom som kan vende tilbake. Vi vil derfor legge opp til at programmet og dets aktiviteter i størst mulig grad «følger ungdommene» ved en eventuell retur til Sør-Sudan. Her er det også en stor fordel at Strømmestiftelsen har partnere som jobber på begge sider av grensen mellom Uganda og Sør-Sudan.

Tvangsekteskap for jentene er også en viktig risikofaktor, og bekjempelse av dette er en sentral del av programmet. Risikoen er gjeldende både for jenter i lokalsamfunnene og blant flyktingene, men ansees som høyere for flyktninger. I områder med stor fattigdom og sult blir brudepris en måte for familien å overleve på. Konflikten i Sør-Sudan har høynet denne risikofaktoren, og en stor andel av målgruppen vil være gift. Jenter i bosetningene som har blitt fraskilt eller mistet foreldrene sine kan lettere bli tvunget inn i ekteskap, ofte av mannlige familiemedlemmer som onkler eller fettere. Livsmestringskurset vil være svært viktig for å lære dem å kjempe mot tvangsekteskap og skape endringer i familie og samfunnet generelt. Ved å starte en inntektsbringende aktivitet blir jenter i tillegg en økonomisk ressurs for familien. De bidrar med jevnlig inntekt, og risikoen for tvangsekteskap kan reduseres.

Ved å utfordre kulturelle normer og gi jenter bedre selvtilit og flere muligheter, kan man endre maktbalansen i en husholdning eller et lokalsamfunn. Menn kan føle seg truet av endringene, og vold mot kvinner kan øke. Strømmestiftelsen er svært klar over denne risikofaktoren og jobber derfor med hele lokalsamfunnet når et prosjekt settes i gang. I tillegg til å skape engasjement blant deltakere i programmet er det viktig å få deltakernes fedre, ektemenn og brødre til å se viktigheten av og

muligheten i programmet. De engasjeres aktivt i 'Bonga Support Teams' som støtter gruppene gjennom hele prosjektperioden. Det jobbes også med holdningsendring i lokalsamfunnene via Bonga-gruppene og gjennom våre lokale partnere.

Ungdom kan komme i en utrygg situasjon når de må bevege seg til/fra senterne etter solnedgang. Strømmestiftelsens partnere vil jobbe tett med ledere i lokalsamfunnet for å identifisere de beste stedene å sette opp sentre, slik at reisetid blir minimert. De vil også identifisere trygge ruter.

Strømmestiftelsen:

Strømmestiftelsens visjon er en verden uten fattigdom. Vårt mål er å bekjempe fattigdom gjennom utdanning og jobbmuligheter. Vi ønsker å hjelpe de fattigste og mest marginaliserte, slik at de kan stå på egne bein og bli sjef i eget liv.

Hva gjør vi?

Utdanning er en forutsetning for et velfungerende demokrati og er derfor sentralt for fattigdomsbekjempelse der Strømmestiftelsen jobber. For å sikre økonomisk vekst og få mennesker ut av fattigdom er det avgjørende at man investerer i menneskelige ressurser. Utdanning er en viktig bro for ungdom til jobb, inntekt og selvstendig voksenliv. Regnet ut fra et samfunnsøkonomisk kostnyperspektiv er utdanning av jenter den beste investeringen. Målet er å få dem vi jobber med til å forstå fattigdommens negative innvirkning på livet i familie, lokalsamfunn og i hele nasjoner, slik at de selv jobber for å bekjempe fattigdom. Dette er i tråd med FNs bærekraftsmål 4 om kvalitetsutdanning til alle.

Jobbskaping er vårt andre hovedsatsingsområde. Dette henger nøye sammen med satsingen på utdanning, og yrkesopplæring står sentralt. Ungdom er en svært viktig målgruppe for arbeidet vårt med jobbskaping. Det handler om å gi mennesker som tidligere har vært ekskludert fra den formelle økonomien i samfunnet en mulighet til å jobbe seg ut av fattigdom gjennom blant annet yrkesopplæring, lærlingeordninger og tilgang til grunnleggende finansielle tjenester som sparing, små lån og forsikringer.

Det skapes årlig tre millioner nye jobber i Afrika. Samtidig skal 10-12 millioner nye ungdommer inn på arbeidsmarkedet. ILO, FNs organisasjon for arbeidsliv, anslo i 2016 at hele 38% av unge mennesker som jobber i Afrika sør for Sahara lever i fattigdom. Strømmestiftelsens jobbskaper-programmer handler derfor både om å bidra til at mennesker som ikke har en inntekt kan få det, og at de med lav inntekt kan forbedre denne. Dette er også i tråd med FNs bærekraftsmål 8 om økonomisk vekst og anstendig arbeid.

Ungdom og deltakelse

For Strømmestiftelsen er satsingen på ungdom svært viktig, fordi det er i denne alderen mange av de viktigste valgene tas. Man peker ut en retning, og skaper grunnlaget for å forsørge seg selv og sin familie. Om man får muligheten.

I våre utdanningsprogrammer legger vi derfor stor vekt på ungdomsdeltakelse, ikke minst i Shonglap- og Samvad-programmene vi har gjennomført i samarbeid med OD. Hovedelementene i programmet til OD 2020 er i stor grad bygget på disse gode erfaringene. Ungdoms deltakelse og medbestemmelse er en forutsetning både i planlegging, gjennomføring og implementering. Også i resultatmålingsarbeidet er vi opptatt av at ungdom selv skal være aktive deltakere. Nepal er her et foregangsland med testing av nye metoder, i stor grad takket være OD 2012-programmet.

Nettverkene av ungdom som har fullført Shonglap og Samvad har blitt en svært viktig del av vårt arbeid med ungdom som endringsagenter. Nettverkene startet etter initiativ fra Shonglap-ungdommene hos ulike partnere under OD 2008-prosjektet. Flere titusener av ungdommer i Asia er nå engasjert og oppnår mange imponerende resultater med arbeid i lokalsamfunnene og påvirkning overfor lokale myndigheter. Dette arbeidet er organisert og drevet av ungdommene selv. Gjennom disse nettverkene har ungdommene også en viktig rolle i videreutviklingen av Strømmestiftelsens utdannings- og entreprenørprogrammer for ungdom.

I Øst-Afrika er det ennå ikke startet nettverksarbeid i tilknytning til Bonga-sentrene, men det er et sterkt ønske om å starte det. Hvis dette programmet blir realisert, vil vi kunne igangsette en større satsing på ungdomsnettverk, som vi mener vil styrke både ungdomsdeltakelse og medbestemmelse og skape langtidsresultater og bærekraft i Bonga-prosjektene.

Act Now er Strømmestiftelsens utvekslingsprogram for ungdom for 18-25 åringer. Gjennom programmet ønsker vi å bidra til større kunnskap om fattigdom, årsaker og hvordan fattigdom kan bekjempes. Deltakerne lærer om utviklingsarbeid og får kjenne en annen kultur på kroppen. Deltakerne kommer både fra Norge og våre samarbeidsland. Programmet starter med et seks ukers faglig innføringskurs med over 60 ungdommer fra 13 forskjellige land. Deretter følger en syv måneders lang praksisperiode, der de norske deltakerne arbeider hos en av partnerorganisasjonene i Sør, og de utenlandske deltakerne jobber hos en institusjon Strømmestiftelsen samarbeider med. Det blir også en ukes oppfølgingskurs midt i praksisperioden på praksisstedet.

Erfaringene deltakerne gjør seg i løpet av programmet preger dem, og vårt mål er at de igjen skal bidra til positive endringsprosesser i sine omgivelser. Act Now-studentene kan ha skoleundervisning, holde foredrag eller bidra på andre måter i kampanjen. Med dette har vi et godt utgangspunkt for et stort og engasjert korps av foredragsholdere som kan kommunisere meget godt med skoleungdom, slik de gjorde under ODs informasjonskampanje i 2008 og 2012.

I tillegg har Strømmestiftelsen en stadig mer aktiv ungdomsorganisasjon. RE:ACT har 700-800 medlemmer og flere lokallag. RE:ACT og Strømmestiftelsen har den siste tiden jobbet for å øke engasjementet for en mer rettferdig verden blant ungdom i Norge, og RE:ACT vil være en stor ressurs for oss dersom vi får muligheten til å gjennomføre en informasjonskampanje i forbindelse med Operasjon Dagsverk 2020.

Strømmestiftelsens informasjons- og kampanjearbeid:

Strømmestiftelsen har bred erfaring med informasjons- og kampanjevirkosomhet rettet mot private givere, skoler og bedrifter. Vi har også utstrakt kampanjesamarbeid med folkehøgskoler og videregående skoler.

Strømmestiftelsen fikk tildelt Operasjon Dagsverk i 2008 og 2012. Dette samarbeidet med OD har gitt oss verdifull erfaring, kunnskap og inspirasjon til å bli med på å gjennomføre en ny Operasjon Dagsverk-kampanje. Vi er klar over at gjennomføring av en engasjerende kampanje sammen med Operasjon Dagsverk krever mye ressurser og må prioriteres høyt av organisasjonen.

Debatten om flyktninger og hvordan behandlingen av mennesker på flukt engasjerer stort i Norge, ikke minst blant ungdom. Uavhengig av politisk ståsted ser det ut til å være stor enighet om viktigheten av at nabolandene til konfliktområder får den nødvendige kapasiteten til å ta imot flyktningene landene selv åpner for.

Strømmestiftelsens rolle og partnere:

Strømmestiftelsen jobber kun gjennom lokale partnere i arbeidet vårt. Partnerorganisasjoner blir valgt ut fra kriterier fastsatt i vår utviklingspolicy. Blant annet ser vi på organisasjonens verdier og engasjement for fattigdomsbekjempelse, kapasitet og kvalitet, struktur og beslutningsprosesser i organisasjonen, samt rapporterings- og kvalitetssikringssystemer. Det legges stor vekt på en forankring på grasrotnivå som øker potensialet for å bygge demokrati fra bunnen.

Alle Strømmestiftelsens kontorer i prosjektlandene ledes og drives av lokalt ansatte. I prosjektlandene er det svært viktig for oss at kompetente mennesker fra regionene gjør hovedjobben. Disse menneskene kan i større grad enn nordmenn se hva som virkelig er problemene, og kan kommunisere bedre i lokal kultur. I tillegg er det viktig for oss at kompetansen ved kontoret blir i regionene når vi faser ut.

Strømmestiftelsens region- og landkontor driver en tett oppfølging av partnere gjennom kapasitetsbygging, feltbesøk og monitorering. Vi legger også stor vekt på å bidra til at partnere kan utveksle erfaringer, blant annet gjennom kvartalsmessige samlinger med representanter fra Strømmestiftelsen og samtlige partnere i de enkelte land. I tillegg jobber vi for å overføre programmer med stor suksess i ett land til andre land der vi ser potensial for kontekstualisering av programmet. Shonglap/Samvad/Bonga er de beste eksemplene på dette, og OD-programmet 2008 har bidratt til at denne utdanningen også finnes i ulike varianter i Nepal, Sør-Sudan, Tanzania, Kenya og altså Uganda.

Samspeillet mellom hovedkontor og regionskontor er viktig for kvalitetssikring og utvikling av våre programmer. Derfor har vår internasjonale avdeling ved hovedkontoret tett dialog med regionskontoret. Internasjonal avdeling har også det endelige rapporteringsansvaret overfor norske samarbeidspartnere, som Operasjon Dagsverk.

Økonomiske rutiner:

Strømmestiftelsens regionskontor for Uganda og Øst-Afrika har hovedansvaret for oppfølging av fremdriften ved hvert enkelt prosjekt. I planleggingsfasen av et prosjekt forsikrer vi oss om at partnerorganisasjonen har på plass de nødvendige virkemidler og personalressurser til å ha en kontinuerlig oversikt over alle nivåer i prosjektet.

Av økonomiske gjennomganger og kontroller har vi månedlige, kvartalsmessige og årlige rapporter, interim- og årlig revisjon av regnskapene for hvert prosjekt. Interim- og årlig revisjon utføres av eksterne revisjonsfirmaer som er godkjent av offentlige myndigheter. Strømmestiftelsen bruker internasjonale revisjonsfirmaer for å sikre en høyest mulig kvalitet på revisjonen.

En kontrakt for prosjektperioden mellom Strømmestiftelsen og samarbeidspartneren danner grunnlaget for prosjektledelsen. Avslutning, fornyelse eller utvidelse av avtalen avgjøres av anbefalingene fra evalueringer og revisjoner.

Strømmestiftelsen forstår og aksepterer at det kan være feil og svakheter hos samarbeidspartnere, og kan bidra med opplæring og rådgivning for at partneren kan bli bedre. Likevel, hvis en samarbeidspartner med overlegg utfører ulovlige og uetiske handlinger, kan vi ikke godta dette og følger Norads nulltoleranse overfor korrupsjon. Strømmestiftelsen har også utviklet en egen anti-korrupsjon-policy som partnere må være kjent med og følge.

Strømmestiftelsen

SKIPPERGATEN 5 | POSTBOKS 414 | 4664 KRISTIANSAND | TLF 38 12 75 00
EPOST post@stromme.org | www.strommestiftelsen.no